

3 Doma máme, čo inde hľadáme 4 Rozhovor s Jánom Močkom 6 Jubilujúci včelár Pavol Labuda

Moje dotyky s Ponikami

Detský festival „Zdola ponickýho mlyna“ vstúpil do tretieho desaťročia. Vybudoval si podobu, ktorá ho odlišuje od iných festivalov, ale stáva sa nezameniteľnou a charakteristickou práve pre Poniky.

V rámci sviatku kvitnúceho detstvom krásou jeho tvorcovia každoročne pripomínajú originálnym spôsobom kontinuitu starostlivosti o kultúrne dedičstvo obce. Nezabúdajú na začiatky aktivít folklórnej skupiny, známych muzikantov, tanečníkov a spevákov ľudových piesní. Pôsobivou formou sa Poničania vracajú k významnému počtu zo sedemdesiatich rokov, kedy vznikol televízny film o ponickéj svadbe. Kultúrny i duchovný život súčasníkov sa prirodzene prelína s dedičstvom predkov. Počas týchto sviatočných dní sa ľudia ešte viac zblížujú, prehĺbuje sa porozumenie nastupujúcich generácií pre myslenie starosadlíkov, cítia ako deti začínajú chápať silu tradície.

Generácie pamätajúce na prvých zberateľov, ktorí zapisovali ponické pesničky, sa už pomínuli. V živé pamäti však zostávajú spomienky na Pavla Tonkoviča alebo Ľubu Pavlovičovú Bakovú, ktorej dielom je spomenutá Ponická svadba. V tom čase z útulného domčeka pozerala cez oblôčky ako dlaň tetka Prošiačka, ktorú spoznalo veľa návštevníkov Poník ako vyšívачku v kápkach a rozprávačku pamäti. Nejednen zavítal k zberateľovi Jánovi Kapustíkovi – starejšimu, aby obdivoval roľnícke náradie, starodávne zariadenie

izbičky, či súčasti ľudového odevu. Impozantnou postavou bol i bača Ondrej Madoš. Valaský chlap so skúsenosťami svetáka a nadhľadom chýrneho rozprávača, speváka „svojich“ piesní. Krásne hrával na píšťalke a flaute, bol výnimočným fujaristom. Jeho rezbárske práce, najmä črpkáky s nezameniteľným autorským rukopisom boli ozdobou salašov v širokom okolí. Podobne ako Zvolenská Slatina či Hrochoť, aj Poniky sa pýšili generáciami výnimočných muzikantov. Predník Pavol Oláh – Všívak, jeden z najvýraznejších ľudových muzikantov na Podpolaní bol Poničanom, Maťo Kováč z Lešti, celý rod Zacharovcov či Berkyovcov a Šimčíkovcov podnes reprezentujú tradičnú ľudovú hudbu tohto kraja.

Netrúfam si objektívne vyčerpať súpis výrazných nositeľov ľudovej kultúry, ale moje prvé dotyky s Ponikami stáli na spoznávaní zvykov, počúvaní a zaznamenávaní pesničiek, spomienkového rozprávania, či obdivu spôsobu života týchto prostých ľudí. Tak som sa spriatelil s fujaristom Andrejom Kapustíkom – Brčkom, s jeho rodičmi a valachmi na ich salaši. Pri prezentácii ponickej pesničky nikdy nechýbal chýrny spevák Ján Močko. Najpevnejšou väzbou na Poniky mi bol priateľ, blízky záujemom o ľudovú kultúru, výnimočný však svojím interpretačným umením tanečníka, muzikanta a speváka. Jano Palovič zo SĽUK-u, rodom z Poník. Je mi cťou, že tohto roku, pri príležitosti životných jubileí týchto dvoch ponických rodákov

som mohol obdivovať ich interpretačné umenie.

Organizátori festivalu navrhli pripraviť sobotňajší program ako pocku jubilantom. Ján Močko a jeho 75. narodeniny, Ján Palovič – sedemdesiatnik a 40 rokov spoločného hrania Ľudovej hudby Juraja Pecníka. Spojenie týchto výročí sľubovalo peknosť, dopĺňujúcu sa rôznym uchopením tej istej témy. Každý z jubilantov „vyrastal“ na ľudovej piesni. Tú bolo možné predstaviť v celej šírke jej spektra, z pohľadu cesty života každého z nich. Ján Močko celý svoj život prežil v rodnej obci a spieval ju tak, ako sa ju naučil od svojich predkov. Jánovi Palovičovi bola začiatkom pre profesionálnu kariéru sólistu SĽUK-u, kde pôsobil viac ako štvrté storočie. K inšpiračným zdrojom čerinského muzikanta Juraja Pecníka patrila tiež ponická pieseň. Bol bytostne spätý nielen s ňou, ale predovšetkým s jej nositeľmi. Zábavy, oslavy, svadby, to všetko bolo roky spoločne zviazané s Pecníkovecami. Pocta jubilantom nesúca sa pod názvom Madošovej pesničky „Odkazujem domov...“ bola prehliadkou tých, ktorí majú vrúcny vzťah nielen k oslávencom, ale aj k Ponikám a kultúre tejto krásnej dedinky. Za účinkujúcich, zostavovateľov programu, autorov výstavy dopĺňujúcej pocku, ďakujeme starostovi Jánovi Beňovi, prednostovi Pavlovi Ondrejčkovi a všetkým organizátorom festivalu, že sme sa mohli pokloniť Poničanom a ich tradíciám.

Igor Danihel, autor programu
Odkazujem domov

Zdola Ponickýho mlyna...

...táto pieseň bola spojovacím motívom v nedeľnom hudobno-tanečnom programe, ktorá v milom podaní detských predníkov a muzik umocnila rovnomenný názov festivalu. Zaujímavý bol aj názov pásma „Šrôtaj, kolembaj...“, ktorého význam asi najlepšie poznajú už len starší Poničania.

Do kompozície si autori – manželia Šavoltovci – pozvali výborné detské súbory. Všetky spomínajú vo svojom príspevku, tak sa nebudem opakovať. Rád by som však ešte raz vyzdvihol ľudovú hudbu Javorinka z Pliešoviec s vedúcim Michalom Budinským, ako sprievodnú muziku domáceho súboru Poničan, čo nie je

celkom bežná forma spolupráce. No ako sa ukázalo, bola to vhodná forma s výbornými výsledkami.

Veľmi ma potešila atmosféra, krásne prostredie, slnečné počasie i množstvo účinkujúcich v našom detskom programe, všetci interpreti boli výborní a dôstojne reprezentovali svoje regióny. Chcel by som

podakovať organizátorom za vytvorenie dobrých podmienok pre účinkujúcich, aj za kvalitnú prípravu festivalu a popriať im veľa invecie v nasledujúcom 22. ročníku ojedinelého podujatia.

Rudolf Veselovský,
ZUŠ J. Cikker a v Banskej Bystrici

Obecné zastupiteľstvo obce PONIKY

na 18. zasadnutí dňa 1. 6. 2017 a na 19. zasadnutí dňa 6. 7. 2017

Uznesením č. 223/2017

berie na vedomie, že mandát poslanca Dušana Hrčku vo volebnom obvode Ponická Huta zanikol dňom 16.03.2017, prot. na Obecnom úrade v Ponikách pod č.j.: 496/2017 dňa 16.03.2017 v zmysle §25 ods. 2 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, a to písomným vzdaním sa mandátu, ktoré bolo doručené Obecnému úradu obce Poniky dňa 16.03.2017.

Vyhlasuje: podľa § 51 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov nastúpenie náhradníka Ing. Ľubomíra Klementisa za poslanca obecného zastupiteľstva vo volebnom obvode Ponická Huta. **Konštatuje**, že poslanec Ing. Ľubomír Klementis volebného obvodu Ponická Huta zložil sľub poslanca podľa § 26 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a že mu bolo odovzdané osvedčenie o tom, že sa stal poslancom obecného zastupiteľstva.

Schvaľuje Ing. Ľubomíra Klementisa za predsedu Komisie na prešetrovanie sťažností pri ObZ Poniky. **Volí** poslanca Ing. Ľubomíra Kle-

mentisa za člena Komisie na ochranu verejného poriadku pri ObZ Poniky.

Uznesením č. 228/2017 schvaľuje

záverečný účet obce Poniky za rok 2016 v súlade s § 16 ods. 10 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, celoročné hospodárenie obce Poniky za rok 2016 sa schvaľuje bez výhrad; prevod zostatku finančných prostriedkov z roku 2016 v objeme 48 212,- € zo základného účtu na účet rezervného fondu, ostatné finančné prostriedky budú použité v rozpočte obce.

Uznesením č. 233/2017

schvaľuje návrh poslanca Ing. Resla: financovanie rekonštrukcie a prístavby Kultúrneho domu Ponická Lehôtka až po ukončení verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác. (Predpokladaná hodnota zákazky na rekonštrukciu a prístavbu KD je 360 863,76 € bez DPH).

Neschvaľuje financovanie rekonštrukcie objektu skladu CO pre účely fitness (pôvodný návrh uznesenia bol schvaľuje, predpokladaná hodnota zákazky na rekonštrukciu a prístavbu je 63 066,07 € s DPH).

Uznesením č. 234/2017

schvaľuje financovanie arboretizácie v obci Poniky (predpokladaná hodnota zákazky na výsadbu je v hodnote 48 632,72 € a starostlivosť o stromčeky počas 4 rokov v hodnote 33 167,80 €).

Uznesením č. 236/2017

berie na vedomie informáciu o výstavbe chodníkov v Obci Poniky (chodníky sú plánované na Dolnej ulici od Námestia Štefana Žáryho - domu č. 153 (od sútoku toku Vladárka) až po vjazd k nehnuteľnosti č. 106 patriacej p. Zacharovi a ulici Hriadky od domu č. 276 (p. Madoš) až po časť Ponická cesta. V časti od domu č. 286 (p. Kartik) po časť Ponická cesta, bude s výstavbou spojená aj údržba resp. prekrytie rigolu, ktorý v súčasnosti

služí aj ako kanalizácia na dažďovú vodu).

Uznesením č. 237/2017

berie na vedomie informatívnu správu o výkupe pozemkov pod plánovanú výstavbu Zariadenia pre seniorov v obci Poniky - lokalita Doluvodie.

Schvaľuje vysporiadanie a výkup pozemkov pod DSS pod plánovanú výstavbu Zariadenia pre seniorov v obci Poniky - lokalita Doluvodie.

Uznesením č. 240/2017

schvaľuje financovanie projektu Revitalizácia parku Horná ulica – revitalizácia centrálnej časti obce.

Uznesením č. 241/2017

schvaľuje zámer kúpy pozemkov parc. KN „E“ 442 o výmere 2569 m², KN „E“ 662/1 o výmere 2141 m², vedených na LV č. 2807 a parc. č. KN „E“ 661/1 o výmere 1067 m², vedenej na LV č. 803 od vlastníka citovaných pozemkov, t.j. od Cirkevného zboru evanjelickej cirkvi, a.v., (na Slovensku) Horná ulica 236.

Uznesením č. 242/2017

Schvaľuje financovanie prípravy monografie Obce Poniky.

Uvedené je len výberom z uznesení. Všetky uznesenia v pôvodnom znení nájdete na www.poniky.sk

Vyberáme z informatívnej správy starostu obce na 18. zasadnutí obecného zastupiteľstva konaného 1.6.2017

Od 17. zasadania ObZ (dňa 16.3.2017) na ktorom bola podaná Informatívna správa o aktivitách starostu obce, boli zabezpečované najmä nasledujúce aktivity:

- na predošlých 17. zasadaniach ObZ bolo prijatých 222 uznesení, hlavná kontrolórka vykonáva kontrolu plnenia uznesení v zmysle zákona a plánov HK,
- rokovania s políciou SR k dodržiavaniu verejného poriadku, kontrola verejných priestranstiev, dodržiavanie otváracích hodín v niektorých prevádzkach dodržiavanie rýchlosti v obci, nápravné tlaky na ceste 3. triedy,
- rokovanie s ST Telekom k vzdušným vedeniam v obci a riešenie podpíer káblových vedení,
- posudzovanie vybeženia toku Vladárka a podmyšovanie podpory VN v lokalite Doluvodie; riešené so SVP a SSE, úprava toku regulácie v časti Ponická Lehôtka
- značké posudky lokalita KD PL, Dolná ulica, Doluvodie, evanjelický cintorín,
- predprojektová príprava rekon-

štrukcie miestnych komunikácií, chodníky,

- práce v Spoločnom stavebnom úrade, kolaudácie stavieb/rekonštrukcií rodinných domov, účasť na výkone štátneho stavebného dozoru, vydanie územnoplánovacích informácií, stretnutia k územnému rozhodnutiu,
- pracovné stretnutie s predstaviteľmi ŠK OPL,
- menovanie Juraja Piačeka za kronikára v zmysle VZN o obecnej kronike,
- príprava odčlenenia nečistených/náletových plôch ttp v majetku obce z nájmu pre poľnohospodársku činnosť a ich nájom pre OPL sro, na pestovania lesa
- odovzdávanie výstroje pre členov záhradných družstiev DHZO Poniky, cvičné jazdy vodičov požiarnych vozidiel v chotári obce,
- rokovania o opravách ciest č. 2420, 2417, 2422 Šalková-Čerín, PH a PL na VÚC, RSC BB a poslanci VÚC, pridelených 123 281,24 tis. eur pre RSC, (lom-Šalkovská kejda 43 tis.; Gregor- srdiečko 52 tis.; vstup do obce- Družstevná ul. 27 tis),

- príprava publikácie/monografie Poniky (predpoklad vydania máj 2017),
- podklady pre publikáciu Podpora neba (predpoklad vydania august 2017),
- výsledok hospodárenia za rok 2016 je prebytok rozpočtu 482 118,11 EUR; návrh na prevod do rezervného fondu vo výške 10%,
- stav účtov obce k 31.5.2017 spolu 1 125 415,92 EUR.

Verejné obstarávanie:

- príprava VO na vybudovanie autobusových zastávok, prebiehajú práce v stavebnom konaní, ukončovanie prác na projekte, PHZ 70 000 EUR,
- príprava VO na arboretizáciu obce, plánujú sa 2-3 etapy PHZ 70 000 EUR
- VO na geodetické práce zameranie plánovanej výstavby chodníkov
- príprava VO na rekonštrukciu zadného traktu, dvora a parkoviska zdravotného strediska

Projekty vo vývoji/realizácii:

- pokračuje rekonštrukcia zdravotného strediska doteraz za roky 2016 a 2017 vynaložených 91 tis. Eur,

- dokončený stavebný projekt budovy na rekonštrukciu fitness centra,
- dopĺňanie ŽoNFP na spolufinancovanie projektu zníženie energetickej náročnosti KD Ponická Huta, zmena podmienok neoprávnených nákladov zvýšenie spolufinancovania,
- dopracovanie projektu na rekonštrukciu a rozšírenie KD Ponická Lehôtka,
- projektová príprava vybudovania verejného osvetlenia v časti Moltoriska,
- podaný projekt Obnova dediny na SAŽP park Horná ul. (Hodnota 8 612 eur, z toho SAŽP 5 000 eur), projekt schválený, príspevok 5 000 eur v príprava žiadosti o dotáciu z MF SR na revitalizáciu centrálnej časti obce (priestoru pri OcÚ), VO na dodávateľa realizácia od októbra 2017,
- príprava projektu na úpravu športového areálu Horedolinie a rekonštrukcia novej šatne, zatiaľ výbor ŠK OPL nepredložil návrh,
- Pracovné stretnutie s majiteľmi k výkupu pozemkov „Dom seniorov Poniky“.

Krásny desiaty jún

Každý človek má svoje rodisko. Dá sa povedať, že za určitých okolností môže považovať za rodisko aj iné miesto. V mojom prípade je to určite tak. Prečo? Nenarodila som sa síce v Ponikách, ale moja úvaha má logiku. V roku 1929, po absolvovaní Učiteľského ústavu v Banskej Bystrici môj otec Vojtech Krištek nastúpil ako učiteľ a organista na rímskokatolícku školu a faru v Ponikách. Zároveň evanjelický kaplán vo Zvolene Milutín Bágel, ktorý bol už zosobašený s Margitou Jesenskou, nastúpil tiež na svoje prvé farárske pôsobisko, na evanjelickú faru v Ponikách. V tom čase sa nedalo odolať krásne rázovitej dediny, kludnému životu a vzájomnému spolunažívaniu miestnej inteligencie (ľudia ju nazývali „etelete“) s dedinským ľudom. Návštevy zo zvolenského rodinného okruhu Bágelovcov boli veľmi časté a tu je vlastne pre mňa ten významný počiatok. Za pani Bágelovou chodila jej najmladšia sestra Olga a tak mladí ľudia – katolícky učiteľ a evanjelická sestra – našli v sebe veľké zalúbenie a od roku 1935

žili 51 rokov v najkrajšom manželstve aké som poznala. Narodili sme sa tri deti – Igor, Dušan a ja Ľubica. Mám teda určité právo považovať Poniky za miesto svojho bytia?

Moji rodičia po roku 1935 už nepôsobili na Ponikách, ale farárovci Bágelovci tam ostali až do roku 1953. Pre našu rodinu Poniky neprestali mať význam, mňa a ako krstnú dcéru Bágelovci rozmaznávali. Na Ponikách som bola aj konfirmovaná. Počas vojny otec narukoval a my s mamou sme žili na tunajšej evanjelickej fare.

Potom prišla dospelosť, školy, zamestnanie, povinnosti, ale spomienky ostali stále krásne.

Až raz, po mnohých rokoch, som sa vo vlaku náhodou spoznala s príjemnou ženou, Annou Trnkovou z Poník.

Práve tu sa začalo oživovanie mojich spomienok. Dnes, keď mám možnosť podeliť sa o ne, robím to nesmierne rada.

Poznala som ponický kraj na sviatočné aj všedné dni, chodievala som

na služby Božie, videla som veľa ponických svadieb aj krstín, počúvala som príbehy, ktoré mi rozprávala tetka Zuza Poliačka, slúžka na fare u krstných rodičov, spievala som s ňou už vtedy pieseň Zdola ponického mlyna a tiež ma naučila menej známu pieseň Vlha, vlha, pekný vták. A zrazu toto všetko ožilo v jeden deň, v sobotu desiateho júna 2017.

V scenári tohto krásneho dňa bol zhmotnený život tejto dediny z časov dávnejších, ale mala som pocit, akoby ten čas zastal. Bolo vidieť, že už aj najmladšia generácia vie, že krásne folklórne dedičstvo je to, čo nám dáva zdravé sebavedomie. Možnosť žiť v komforte nových domov a vymanenie doby nie sú prekážkou, aby sme si tradície ďalej pestovali s úctou. Oni nás na oplátku budú len obohacovať.

Bola som šťastná, že som ten krásny deň mohla zažiť a verím, že pekná tradícia nevymizne. A tak, milí Poničania, vďaka za oživenie mojich spomienok na vás.

Ľubica Kaňuščáková

Doma máme, čo inde hľadáme

Americký botanik George Thomas Moore raz povedal: „Človek precestuje celý svet, hľadá to, čo mu chýba a vracia sa domov, aby to našiel.“ Tie slová dokonale platia v tejto dobe najmä pre mladšie generácie. Akoby sme zabúdali na to, čo je „naše“ a hľadáme len to, čo k nám prichádza spoza hraníc, najmä spoza oceánu, lebo to musí byť dobré, veď je to z Ameriky. Ale častokrát sa k nám dostanú len prázdne, bezduché veci, ktoré sme nepochopili, pretože neskúmame podstatu, zmysel týchto vecí, vnímame ich len povrchne a prichádzajú k nám z odlišnej kultúry. Dnes nemusíme precestovať celý svet, lebo v dnešnej modernej dobe ten svet prichádza k nám. Keď sa však pozeráme na to, čo nám prináša svet, zabúdame na to, čo nám zanechali naši predkovia.

To úžasné dedičstvo, tú nádhru, ktorú nám zanechali, sme si opäť mohli pripomenúť počas 21. ročníka folklórnych slávností Zdola ponického mlyna. Najprv sme sa zišli v Evanjelickom a.v. chráme Božom, kde sa stretla minulosť s prítomnosťou, akoby sme sa preniesli v čase a mohli sme na vlastnej koži zažiť ako to vyzeralo v chrámoch pred niekoľkými desiatkami rokov. Keď človek vidí všetku tú nádhru, všetky tie kroje, uvedomí si, že toto je odkaz našich predkov, ktorý nám závidí celý svet a ktorý nám nikto nemôže zobrať, ak sa ho nevzdáme my sami. S folklórom je to teda podobné ako s vierou v Pána Boha; ani vieru nám nemôže nikto vziať, len my sa jej môžeme vzdať. Ak však som veriaci, tak si to vyžaduje celého človeka, nielen nejakú povrchnú vieru. A rovnako folklór, tradície našich predkov, aby v nás naozaj ožili, vyžadujú si celého človeka. Ak to robíme len povrchne, skôr či neskôr nás to prestane baviť. Ak do toho dáme svoje srdce, tak tie nádherné zvyky a tradície, ktoré v posledných rokoch akoby prežívali znovuzrodenie, nám bude závidieť celý svet aj naďalej. Viac ako veci spoza hraníc si všimajme to naše. Veď aj naši predkovia si zaslúžia, aby sme oživilí spomienky, tradície a je našou povinnosťou, aby sme ich zachovali aj pre budúce generácie, lebo doma máme to, čo hľadáme a čo nám naozaj chýba.

Peter Kevický, ev.a.v. farár

Povedali o festivale

Juraj Pavlovič, hosť

Veľmi som sa potešil, keď ma priateľ Michal Šavolt pozval tento rok na tradičné podujatie Zdola ponického mlyna a na svadobný sprievod dedinou. Moja mama, ktorá strávila na Ponikách tie najkrajšie roky svojho detstva a dospievania, hovorila o dedine, ľuďoch, zvykoch a tradíciách vždy len v superlatívoch. Napokon, vracala sa sem, už aj so svojimi vnučkami, takmer do konca života. Predvlni navštívila festival mojej manželky s priateľkou a boli rovnako nadšené a dojaté. A ja som mal to šťastie, že pred pár dňami som si mohol overiť, že naozaj hovorili pravdu. Prijatie v piatok večer bolo veľmi srdečné a sám som sa presvedčil o úprimnom vzťahu Poničanov k ľudovým tradíciám. Sobotu som začal prehliadkou skvostu - katolíckeho kostolíka sv. Františka. Fresky v interiéri sú jedinečné a nečudo, že lákajú stále viac návštevníkov. Vychutnal som si aj nádherný výhľad z kopca nad kostolikom. Popoludní som ocenil aj pekný vzťah obce k svojim rodákum - Jánovi Palovičovi a Jánovi Močkoví, ktorí šíria a šíria dobré meno Poník vo svete. Krojovaná „svadba“ v kostole i sprievod cez dedinu zakončený hostinou na štadióne boli fantastické aj napriek kvapkám dažďa. Folklórne pásmo, ktoré nasledovalo, bolo tou správnou bodkou za prvým dňom festivalu. Musím ale konštatovať, že za folklóristami nezaostávali ani kuchári, ktorí pripravili okrem iného aj vynikajúci baraní guláš. A ten mi opäť pripomenul mamu. Tá mi taký varievala.

Marek Matuška, poslanec ObZ obce Poniky

Celý festival sa po obidva dni niesol v znamení pekného programu pre našich jubilantov a tiež vystúpení detských súborov v spojení so stretnutím s priateľmi, známymi.

Bolo veľmi príjemné pozeráť sa na ľudí všetkých vekových kategórií v nádherných krojoch. Už teraz sa teším na ďalší ročník tohto folklórneho sviatku. Ďakujem všetkým, ktorí sa na príprave tohto krásneho podujatia podieľali.

Roman Meško, poslanec ObZ obce Poniky

Pre mňa sa DFF Zdola ponického mlyna začína výzdobou pôvodného ponického domčeka prastarej mamy mojej manželky, do ktorého sa zapoja celá rodina, pokračuje mojou úlohou vyjednávajú v tzv. svadobnom prievaze. Urobí mi vždy veľkú radosť obliecť sa do ponického kroja, a tak byť súčasťou tej ohromujúcej krásy a vznešlosti svadobného sprievodu. Vždy sa teším na program obidvoch festivalových dní. Dramaturgia tohtoročného festivalu bola výnimočná, na festival sa podarilo organizátorom prilákať veľmi úspešné folklórne skupiny, súbory, či jednotlivcov. Vždy je pre mňa veľkým potešením porozprávať sa s priateľmi, rodákmi, či návštevníkmi festivalu a vypočuť si ich názory. Som hrdý na to, že môžem byť súčasťou tejto veľkej parády, som hrdý na to, že som Poničan.

Pavol Ondrejko, prednosta Ocú

Z pohľadu organizátorov hodnotím 21. ročník ako veľmi úspešný. Opäť sa nám podarilo zorganizovať úspešnú akciu, ktorou si pripomíname našu minulosť, krásu našich krojov, zvykov a prekrásnych piesní. Myslím si, že sa nám podarilo aj po tretíkrát presvedčiť ľudí, aby sa prezentovali v duchu našich tradícií a ukázali svoje výnimočné kroje v sprievode a tým skrášlili celé podujatie. Potvrdila mi to a veľmi ma tým potešila aj moja dcéra, ktorá si s nadšením obliekla ponický kraj a ponickú partu, ktorú jej dala vyrobiť jej prastarká Mária. Dúfam, že takéto rozhodnutie jej a všetkým krojovaným v sprievode vytrvá aj do ďalších rokov. Už sa teším na 22. ročník.

Katarína Durajová, rodáčka

DFF vnímam ako skvelú príležitosť vzdať hold našim predkom za ich úžasné umelecké majstrovstvo a tradície, ktoré nám zanechali a tiež ako úžasnú možnosť prezentovať takto veľkolepú ľudovú tradíciu mojim dvom synom.

Rovnako oceňujem, že súčasťou posledných ročníkov sú aj Ekumenické služby Božie, ktoré dávajú všetkým občanom a rodákum priestor na spoločné posilnenie viery v Boha bez ohľadu na vierovyznanie. Som hrdá na to, že mám korene v tejto krásnej dedinke, ktorú si veľmi zamilovala aj moja rodina.

Takú mi hudba zahraj...

Vraj sme spevavý národ, faktom je, že si celkom radi pospevujeme, záleží pravdaže na nálade a na situácii. Niekedy si nôtíme len tak pre seba, inokedy pre širšiu spoločnosť, ktorá si za spoločným stolom na oslave nôtí podobne. Spievali si aj naši predkovia, pri robote na poli, záhrade, či pri páraní peria počas dlhých zimných večerov. V čase bez rozhlasu, televízie, internetu a bez virtuálnych vzťahov na sociálnych sieťach boli ľudia spontánnejší, družnejší, nepoznali síce smajlíkov a iné emotikony, ale zato sa stretávali, komunikovali takpovediac zoči-voči. Ľudové muzicírovanie a ľudový spev boli súčasťou ich každodenného života, zvlášť na dedine. Dobré sa na tie časy pamätá aj Ján Močko, spevák ľudových piesní.

Narodil som sa v roku 1942 v Ponikách ako syn roľníka, rodičia mali gazdovstvo a ako chlapec som sa tomu musel prispôbovať, keď mi dali robotu, tak som im samozrejme pomohol. Popritom som si našiel čas aj na ľudové pesničky, často zaznievali z rozhlasu, vtedy televízia ešte nebola, bola to hudba Rinalda Oláha a iných muzikantov z Podpolania. Takže ako chlapec som si vo voľných chvíľach rád zaspieval, pospevoval si v prírode. Rodičia mali kravičky a ako deti sme sa popri nich motali. Rád som počúval spev môjho otca a starej mamy, ktorá krásne spievala, zvlášť pri vyšívaní si pospevovala pekné ponické pesničky. Môj otec bol členom súboru Poničan, rovnako ako fujarista, spevák a rezbár Ondrej Madoš. Niektorí si ho určite pamätajú aj z filmu Rodná zem. Pán Madoš mi bol veľkým vzorom, naučil ma veľa piesní, často mi vravieval, Janko, ten hlas máš po otcovi, opatruj si toto vzácne dedičstvo.

Je pravda, že vás ovplyvnila aj cigánska muzika?

Určite. Vyrastal som neďaleko ich obydli. Keď som ich počul hrať, chytilo ma to, rozíhrali sa vo mne všetky žilky, rozbehol som sa k nim, nebolo to ani päťsto metrov, počúval som ich a učil sa od nich. Boli to moji kamaráti, rovesníci, žiaľ, už tu nie sú, zostal už len Šaňo Zachar.

Nenadarmo sa vraví, že prostredie formuje človeka, to vaše vás poznačilo na celý život, šťastný človek, ktorý vyrastá obklopený láskou a piesňou. Cítite to tak?

Pravdaže cítim a som vďačný Pánbožkovi, že mi doprial taký hlas aj zdravíčka. Som rád, že som sa mohol zviditeľniť aj mimo obce, aj v rozhlase a televízii, aj na koncertoch s ľu-

dovou hudbou Ďatelinka Ondreja Molotu.

Spomínate si na svoju prvú nahrávku?

Veľmi dobre si to pamätám, bolo to v roku 1963, keď som sa vrátil z vojenčiny, mal som 21 rokov a bola to moja prvá príležitosť nahráť pesničku, moju najobľúbenejšiu V žiali ma mať moja, v žiali nachádzajú. Naučila ma ju moja stará mama, už som ju spomínal. Nahrávku som absolvoval s chýrečným ponickým primášom Pavlom Oláhom – Všivákom, ktorý patrila medzi špičku podpolianskych muzikantov. Mal svojský štýl, charakteristický prejav a jeho autenticnosť sa veru nedá napodobniť. Boli tam so mnou aj naši rodáci Ján Mrázik, Juraj Mráz, Juraj Ondrejko a spomínaný Ondrej Madoš, všetci boli odo mňa o dvadsať aj viac rokov starší.

Veľa vašich pesničiek by sme našli v archívnom fonde RTVS v Banskej Bystrici. S rozhlasom súvisí aj nahrávka v Bratislave s koncertným majstrom Orchestra ľudových nástrojov Štefanom Molotom.

V banskobystrickom štúdiu je nahratých 20 krásnych ponických pesničiek. Trochu ma mrzí, že sadá na ne prach, väčšinou sa hrajú tie, čo sú na cédečkách. Tie staršie, na pásoch, sme urobili spoločne s Poničanom Ondříkom Mrázikom, ktorý viedol rozhlasový orchester a pomáhal mu muzikanti z vojenskej posádky. Raz mi hudobný redaktor Vojtech Tátoš povedal, že Mrázik do toho času nahral 1850 piesní a všetky sú v archíve.

No a v roku 1986 prišla ponuka od Darinky Laščiakovej z bratislavského rozhlasu, aby som nahral jednu ponickú rundu s koncertným maj-

strom OĽUNu Štefanom Molotom. Zaujali ich dve moje pesničky, ktoré som spieval s ponickou cigánskou muzikou - Keď som išiel cez ten hájlik zelený a Čia je to rolička.

Keď je reč o ľudovej piesni, nemali by sme obísť ďalších vynikajúcich muzikantov, s ktorými ste spolupracovali. Ako si na toto obdobie spomínate?

Okrem Zacharovcov, s ktorými som začínal a ktorí boli mojimi rovesníkmi, som spolupracoval s ľudovou hudbou Ondreja Mrázika, neskôr s Pecníkovicami, no a môjmu srdcu najbližšia je ľudová hudba Ondříka Molotu, s ktorým účinkujem už 34 rokov.

Máte za sebou veľa rozhlasových nahrávok, aj cédeček... zráтали by ste, koľko je na nich pesničiek?

Cédeček je veľa, možno okolo 20 a je na nich vyše 40 mojich pesničiek. S Ďatelinkou som vystupoval aj v štyroch Anderových Rebrňákoch. Rád si spomínam aj na reláciu Spozna troch dolín, ktorú sme nahrávali na zámku v Smoleniciach, spolu so Štefanom a Ondrejom Molotovcami, Jankom Ambrózom, Igorom Danihelom a ďalšími mojimi kamarátmi. Prijemné bolo aj účinkovanie v televíznej relácii Silvester 1987. Moje autorské CD vyšlo v roku 2002, keď som mal šesťdesiatku. Ide výlučne o pôvodné piesne z Poníka sprevádzané Pecníkovicami a Ďatelinkou.

Slovensko je bohaté na ľudové tradície, každá oblasť je niečím výnimočná, ktorý región je najbližší vám?

Samozrejme ten, v ktorom som sa v roku 1942 narodil, teda Podpolanie, lebo Poniky etnograficky patria do tohto regiónu.

Spievate si aj doma?

Najmä pred vystúpením, aby som si melódiu aj text zafixoval do pamäti a precvičil hlasivky.

Zanôtite občas aj manželke?

Viete, že ani nie, ona má síce veľmi rada ľudové piesne, ale tie moje dobre pozná. Som hlavne rád, že ma v mojom snažení podporuje a že mi toleruje domácu absenciu. Viete, okolo domu je vždy čo robiť, moja manželka sa nikdy nenudí, snaží sa, aby bola v rodine pohoda. A to nie je málo. Folklor milujú aj moje dcéry Evka a Janka, často chodia so mnou na nahrávky, koncerty a vystúpenia. Kde idem ja, idú aj ony.

Ktoré z ponických piesní sú vášmu srdcu najbližšie?

Zahrajte mi, zahrajte, javorové husličky, ktorú som prvýkrát nahral so Števkom Molotom, jeho bratovi Ondříkovi sa to však nepozdávalo, tak sme to dali do vyššej tóniny, do A-duru a bolo to krajšie. No a druhou mojou obľúbenou je Keď som išiel cez ten hájlik. Obe sa začínajú pomalšie, od tretieho verša sa tempo akoby zrýchlilo...

Máte radšej veselé ako smutné?

Bližšie sú mi veselé, napokon ako starejší si na svadbách rád užívam dobrú náladu, tanec a spev. No žiaľbohu život býva často smutný. Keď ma pozostali požiadajú, aby som im na poslednej rozlúčke s ich blízkym zaspieval, tak im pravdaže vyhoviem.

Hovorili ste, že najbližší vám je folklor z vašej rodnej obce. Ako sa vám páčia piesne iných regiónov?

Som svojím spôsobom patriot, ale to neznamena, že sa mi piesne z iných oblastí nepáčia. Záleží na tom ako sú interpretované.

Spomíname vystúpenia, nahrávky, koncerty. Každý rok v júni sa v Ponikách koná folklórny festival Zdola Ponického mlyna, možno povedať, že je to jedno veľké vystúpenie a prehliadka nádherných krojov. Máte za sebou 21. ročník tohto úspešného podujatia, ako ho vnímate?

Vnímam to ako veľký sviatok, je úžasné, že tradícia pokračuje a že organizátori zakaždým prídu s niečím novým. Počas vikendových dní žije dedina folklórom, muziky hrajú, spieva sa. Je zážitok vidieť v kostole mladé dievčiny s krásnymi farebnými partami. Každý rok sa to síce opakuje ale stále je to veľmi pekné. Je to veľká udalosť, len nech pokračuje naďalej.

Často sa hovorí o budúcnosti ľudových tradícií. Čo myslíte, bude

Zo života materskej školy

► **o ne niekto stáť vo svete poznačenom rýchlym rozvojom technológií a hektickým spôsobom života?**

Ja si myslím, že bude, lebo sledujem aj na rôznych podujatiach, že veľa mladých ľudí má záujem o ľudové tradície, o tanec či pesničku. Verím, že láska k týmto krásnym zvykom pretrvá.

V júli budete mať jubileum. Zrejmé ho oslávite piesňou...

Vravím, ak Pánbožko dá, v júli 24-tého by som sa mal dožiť 75-tich rokov. Nebudem pripravovať žiadne veľké oslavy, v užšom kruhu sa stretne rodina a ak bude nálada, určite si aj zaspievame. Čas sa zastaviť nedá, napriek tomu výnimočné chvíle sú výnimočné aj vďaka ľuďom, ktorí nás podporujú, ktorí na nás myslia, a pritom nepatria do rodiny. Viete, nebolo zvykom, že vám starosta prišiel zagrátulovať, a tak by som sa rád poďakoval Jánovi Beňovi, aj Marike Palovičovej, obaja sú oddaní folklóru, podporujú ma a to si úprimne cením.

Tak nech sa vám darí. Aj za redakciu Ponického spravodajcu vám prajem, aby ste všetko zvládali v zdraví a pohode a aby ste k nám ešte veľa rokov mohli prichádzať s krásnymi pesničkami.

Zhovárala sa Veronika Ďurovčíková

V našej škole sa vždy niečo deje, každý mesiac je niečím zaujímavý. Naším cieľom je, aby sa deti naučili len prostredníctvom obrázkov a počúvaním výkladu. Snažíme sa do výchovno-vzdelávacieho procesu zaradiť prvky zážitkového učenia, ktoré obohacujú detský svet o nové skúsenosti a zábavu.

V máji a júni akoby sa roztrhlo vrece zážitkov. Do našej materskej školy zavítalo Divadlo zo šuflíka so známou rozprávkou Janko a Marienka. V originálnom predstavení bábk v životnej veľkosti upozornili na zlé stravovacie návyky a na dôležitosť ochrany životného prostredia.

V minulých dvoch rokoch sme spolupracovali so Sokoliarimi sv. Bavona zo Štiavnických Baní. Tento rok k nám prišli Sokoliari kráľa Svätopluka z Banskej Bystrice. Predviedli nám sovy, orla, sokola i krkavca. Deti si mohli vyskúšať, ako im dravec prileti na ruku, ako sa mihne tesne nad ich hlavami. Neopísateľným zážitkom bolo, keď deti ležali na trávě a dravec preletel ponad nich. Operených krásavcov si mohli aj pohladkať a odfotiť sa s nimi. Ukážky doplnila zaujímavá prednáška. Pozvanie do materskej školy prijali aj naši budúci škôlkari, čomu sa veľmi tešíme.

Aj tento rok si Pavol Lomen, veliteľ Dobrovoľného hasičského zboru obce Poniky, pripravil pre deti pred-

nášku o príčinách vzniku požiarov. Vysvetlil im, čo treba v takej chvíli robiť. Predviedol aj špeciálne oblečenie a technickú výbavu hasičov. Deti si vyskúšali prilbu, topánky, termokameru a pod. Prezreli si aj hasičské auto, v ktorom si mohli všetko takpovediac ohmatať. Nechýbala ani praktická časť, v ktorej sa deti zahrli na požiarnikov a previezli sa v hasičskom aute. Nefalšovaný záujem detvákov bol pre šéfa hasičov výrečným poďakovaním za jeho ochotu.

Máj sa niesol v znamení témy My sme malí muzikanti. Pri tejto príležitosti sme si pozvali vynikajúceho hudobníka a zberateľa ľudových piesní Antona Budinského, ktorý nám predviedol originálne ukážky hry na dobových hudobných nástrojoch. Pozvanie prijali aj rodičia, starí rodičia a tiež náš rodák Ján Močko, ktorý svojim originálnym prejavom obohatil náš program. Deti s otvorenými ústami počúvali zvuky nástrojov a pútavé rozprávanie pána Budinského, ktorý je skutočným majstrom

vo svojom odbore. Dokázal dokonca vylúdiť melódiu aj na rúre z vysávača či vešiaka na kabáty. Materskou školou a ozýval spev, rozmanité zvuky, smiech a potlesk. Dospelí tancovali s deťmi, deti s dospelými, spievalo sa... Bolo nám veselo.

V polovici júna sme absolvovali koncortný výlet. Navštívili sme novootvorené mestečko pre deti Donovaloko na Donovaloch. Zmenšeniny domčekov, ktoré boli dokonca zariadené, dopravné ihrisko a zvieratá boli veľkým lákadlom. Deti si urobili vodičské preukazy a jazdili na odrážadlách a šliapacích autíčkach. Starali sa tiež o zvieratká, na základe čoho získali farmárske preukazy. Bodkou za programom, ktorí mali na starosti animátori, bolo maľovanie na tvár a výroba balónových zvieratiek.

Myslím si, že na pestré zážitky deti len tak skoro nezabudnú, aspoň dovtedy, kým ich nevystriedajú tie prázdninové.

Jaroslava Berčíková

Deň otvorených dverí na Poľane

Poniky časťou svojho územia patria do Chránenej krajinnnej oblasti – biosférickej rezervácie Poľana, ktorá je súčasťou medzivládneho vedeckého programu Človek a biosféra (MAB). Je považovaný za vlajkový program UNESCO spájajúci prírodu a krajinu s človekom za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja. Základným mottom programu je harmonický vzťah človeka a prírody. V súčasnosti UNESCO eviduje 669 biosférických rezervácií v 120-tich krajinách. Slovenská republika zaradila do Programu UNESCO Človek a biosféra, okrem Poľany (1990) aj ďalšie vzácne územia – Východné Karpaty (1992), Vysoké Tatry (1992) a Slovenský Kras (1997).

Poľana predstavuje jedinečné územie v strede Slovenska. Posledné roky je Poľana aj symbolom spolupráce a unikátneho javu – vzájomnej úcty a rešpektu medzi všetkými, ktorí v nej pôsobia. Prvý raz sa 27. mája tohto roka konal Deň otvorených dverí biosférickej rezervácie Poľana s bohatým turistickým, vzdelávacím a kultúrnym programom, v ktorom s lúčnymi spevmi vystúpila ženská spevácka skupina FSK Poničan, Divadelný súbor VLADÁRIA Poniky s hudobnou rozprávkou Tri groše, v besede s osobnosťami Poľany nás reprezentoval Ján Palovič. Každá z obcí Podpoľania mohla nominovať svoju zástupkyňu do súťaže Kráľovná Poľany. Za

nás sa zúčastnila Katka Balleková, ktorá sa predstavila v svadobnom kroji s partou na hlave a potom veľmi úspešne zvládala všetky súťažné disciplíny, vynikla ako primáška ľudovej hudby a krásnym spevom. V priebehu súťaže bola mohutne povzbudzovaná svojimi priaznivcami – a ona nás dôstojne a s hrdosťou Poničanov reprezentovala. Okrem Katky sa do súťaže zapojilo ďalších sedem dievčat: Michaela Kubišová (Kriváň), Iveta Chamulová (Stožok), Romanetta Považancová (Hrochoť), Michaela Kalinčiaková (Hriňová), Dominika Kamenská (Dúbrava), Radoslava Hakelová (Detva). Dievčatá v niekoľkých súťažných disciplínach predviedli svoj tanec, spev, svoje zručnosti vo vyšívaní, vedomostiach či šupaní zemiakov.

Porota rozhodla, že historicky prvá Kráľovná Poľany je Michaela Šufliarska, ktorá bola nominovaná za obec Korytárky. Víťazke prajeme, aby krásne posolstvo hodnôt Poľany prezentovala počas svojho kráľovania s rovnakou noblesou akú predviedla na súťaži.

Ing. Ján Beňo

Plameň tentoraz úspešný

Po dlhých tréningoch a príprave sme sa 10. júna zúčastnili na okresnom kole hry Plameň v Badíne. Súťažili sme v troch disciplínach: štafetový beh – medzinárodný, požiarový útok CTIF – medzinárodný a požiarový útok s vodou. Komisia hodnotila každú disciplínu osobitne.

Našu obec sme krásne reprezentovali a domov sme si priniesli zlatý pohár za požiarový útok s vodou a strieborné medaily za štafety. Podporili nás Obecný úrad a OPL Poniky, za čo im patrí naša vďaka. Už teraz sa tešíme na ďalšie.

Simonka a Nikolka

Keď majú deti sviatok

Ako by to bolo, keby sme na ne 1. júna zabudli? Prekvapenie sme im však nachystali o dva dni neskôr.

Občianske združenie Ponické deti v spolupráci s Obcou Poniky a Základnou školou Štefana Žáryho tradične oslávili Medzinárodný deň detí v priestoroch základnej a materskej školy. Na niekoľkých stanovištiach si deti plnili rôzne úlohy. Mohli uplatniť svoje zručnosti ako remeselníci s kladivom a klincami, ako záhradníci pri sadení semienok, ako farmári, zahrali sa na Popolušku a triedili pomiešané strukoviny, z papiera tvorili rôzne figúrky, strieľali z luku a zo vzduchovky, mohli sa povoziť na koníkoch alebo s obdivom sledovať šikovnosť našich hasičov.

Vysokú účasť detí i rodičov dotvárala príjemná hudba a na záver na každého oslávenca čakal darček a občerstvenie v bufete.

Radosť a spokojnosť sa zračila na tvárach našich detí. Za podporu by sme sa radi poďakovali Obci Poniky, Marekovi Giertymu, Marekovi Matuškov, Marekovi Helexovi, Vladimírovi Kucejovi, Jánovi Šinglerovi, Miroslavovi Šavoltovi a ostatným obetavým rodičom, ktorí nám toto podujatie pomohli zorganizovať.

Janka Kohútová a Elena Šašková

Život so včelami

Bez včiel by sme v záhrade nemali ovocie, na poliach by nebola dostatočná úroda, vymizli by mnohé rastliny, krajina by výrazne zmenila svoj ráz. Budúcnosť bez včiel a iných živočíchov opelujúcich kvety nie je až taká nereálna ako by zdalo. Z OSN prišla v minulom roku správa, že včelám hrozí vyhynutie. Dobrá správa je, že vedci hľadajú spôsob ako drobné unikátne stvorenia ochrániť.

Pre Pavla Labudu z Ponickéj Huty sa stalo včelárstvo celoživotným poslaním i koníkom. K včelám sa dostal už v detstve, no ich tajomstvá začal hlbšie objavovať až v Učiteľskom ústave v Spišskej Novej Vsi v ťažkom období druhej svetovej vojny. „Úle som po prvýkrát videl v areáli školy, o včely sa staral sám riaditeľ Anton Kovalík. Všimol si môj záujem, a tak ma neraz vypýtal z vyučovania, aby som mu vo včelíne pomohol. Páčilo sa mi pozorovať rušný život spoločenstva v úli. Raz na praktickom vyučovaní z vlastivedy vo štvrtom ročníku mi vybral tému Chov včiel. Pamätám sa, že s prípravou na túto hodinu som mal trochu problémy, kvôli tomu som navštívil vtedy známeho levočského včelára Doboša, ktorý mi požičal najnovšiu knihu o včelách. V tom čase dostať sa ku knihe nebolo také jednoduché ako dnes. Bola to moja prvá odborná publikácia. Dnes mám v knižnici okolo 250 včelárskych kníh vrátane časopisov.“

Prvým pôsobiskom mladého absolventa Učiteľského ústavu, levočského rodáka Pavla Labudu bola dedinka Nižné Slovinky pri Krompachoch, odkiaľ ho po krátkom čase

preložili do dvojtriednej školy na Kordíkoch, kde pobudol niečo vyše roka. Tretím a zároveň trvalým pôsobiskom sa mu v roku 1944 stala Ponická Huta, ktorú nazval „šťastným včelárskym miestom a jedným z tisícov malebných kútov, akými je obdarená slovenská zem. Dedinka vo venci ihličnatých a listnatých lesov, horských lúk a pasienkov, dobrých ľudí, chovateľov včiel... to všetko bolo balzomom na moju dušu“, vyznáva sa z lásky k tunajšiemu kraju.

A práve tu si nadobudol vlastné včelstvá. „Keď ma predstavovali ako nového učiteľa, zaviedli ma najskôr za pánom farárom a potom do hostinca. Obchodníkovi, krčmárovi a včelárovi Jozefovi Pertzanovi som sa asi zapáčil, zrejme kvôli môjmu vzťahu k včelárstvu. A keďže mal roboty vyše hlavy, veď sa staral o dvanásť úlov, požiadal ma, či by som si jeho včelie hospodárstvo nezobral na svoje plecia. Súhlasil som, ale chcel som mať aj svoje včielky. Dal zapriať voz, naložiť hromadu sena, aby na ňom úle nehrkotali a šli sme do Šalkovej kúpiť desať ďalších úlov, päť pre jeho suseda a päť pre mňa. Tie moje som do leta rozmnožil na dvojnásobok. No, aby som nezabudol, krčmárovi dcéru Editku, ktorá v čase nášho zoznámenia mala len pätnásť, som si neskôr zobral za ženu.“

Praktickému včelárstvu sa pán Labuda venoval vyše 60 rokov a nebyť výskytu moru včelieho plodu v obci pred rokmi, nejaké včelstvá by mal dodnes. S nostalgiou a smútkom spomína na časy, keď bolo v obci 250 včelstiev. „Dnes ich narátate sotva dvadsať. Znášky boli dobré, med vynikajúcej kvality. Po typickú „čiernu“ jedľovú medovicu chodievali ľudia

priamo z Galanty. Prístup chovateľov k včelám bol kedysi iný, včelári chceli vedieť viac ako dnes, vzdelávali sa. Povedzte, koho dnes zaujíma anatómia včely, ktorá je pre prax veľmi dôležitá“ – pýta sa a hneď si aj odpovedá: „Sám som si zvyšoval odborný rast neustálym štúdiom. V knižnici mám vyše dvesto odborných kníh, až ma prekvapuje, koľko ich v takom krátkom čase vyšlo.“

Od roku 1951, kedy ukončil kurz pre odborných učiteľov včelárstva, absolvoval vyše dvesto prednášok po celom Slovensku. Zdatnou pomocníčkou pri včelách a včelích produktoch mu bola aj manželka.

Pán Labuda bol tiež dlhoročným funkcionárom Slovenského zväzu včelárov, v rokoch 1964–68 bol predsedom jeho výkonného výboru, pracoval v predsedníctve, komisiách, viedol včelársky krúžok.

„Čítam veľmi dobrú knihu, odporúčam ju každému včelárovi, Tautzove Fenomenálne včely“ – povedal, keď sme sa lúčili, včelár Pavol Labuda z Ponickéj Huty, ktorého meno nepochybne patrí do pomyselného včelárskeho Siene slávy a ktorý 26. júna oslávil 93. narodeniny. Blahoželáme.

Veronika Ďurovčíková
Ján Repka, časopis Včelár

Škola v prírode

V prvých júnových dňoch ponické tretiaci a štvrtiaci absolvovali na Krahuliach Školu v prírode. Prečítajte si, čo o svojich zážitkoch napísali...

V pondelok sme išli na vyhlídku na Krahulský štít. Večer sme sa zoznámili s kráľovstvom – kráľovnou Mirkou, kráľom Adamom a ostatnými. Počas týždňa sme chodili na kráľovské remeslá. Boli to: šperkárstvo, lukostreľba, gymnastika, tanec, divadlo, šport, jazda na koňoch... V stredu sme boli v strede Európy a v Kostole sv. Jána Krstiteľa. Večer sme mali Talentmániu, kde deti predvádzali svoj talent. Poníčanica spievala a tancovali folklór, Samko hovoril vtipy a dievčatá cvičili gymnastiku. Písali sme aj pohľadnice, mali sme opekačku a oblievačku. Večer bola rozlúčka

a animátori nám podpisovali šiltovky aj naše telo. V piatok sme boli v Kremnici v Múzeu mincí a medailí. Naša družina sa volala Poníčanica, vymysleli sme si pokrik: Poniky sú naj, hej, hej, hej. Animátorka sa volala Cvrky. Medzi 208 deťmi sme vyhrali 1. miesto, nazbierali sme najviac trampárov.

Sofia Starovecká, 4.ročník

Keď nás autobus doviezol na Krahule, išli sme sa ubytovať a najesť. Chodievali sme na turistiku, na rozhľadňu, išli sme aj na miesto, kde je stred Európy. Mali sme kráľovské tipovanie, zbierali sme trampáre. Pani kuchárky nám varili samé fajnotky. Chodievala som na gymnastiku, kde nás trénovala Sína. Všetko, čo nás naučila, sme predviedli večer pred vyše dvesto deťmi. Aj sme sa učili, opekali si, tancovali na diskotéke. Posledný večer bola smutná rozlúčka, smutno

nám bolo za našou animátorkou Cvrky. Budem na to dlho spomínať.

Tereza Mikulášová, 3.ročník

Na izbe som bol s Matejom, Marekom, Viktorom, Adom a Tiborom. Cestou na rozhľadňu sme riešili úlohy. Večer bola korunovácia kráľa a kráľovnej. Potom boli remeslá. Ja som išiel na lukostreľbu. Večer bola tipovačka. Streda bola zaujímavá, išli sme si pozrieť stred Európy, no vraj ich je ešte šesť. Videli sme užovku. Vo štvrtok bola opekačka a výstup na zjazdovku, ktorá je vo výške 1060 metrov nad morom. Potom sa animátori začali oblievať vodou a ušlo sa aj nám. Kráľovská rozlúčka bola super, lebo naša družina Poníčanica vyhrala prvé miesto. Po rozlúčke mala byť pyžamová párty, ale nebola, lebo bola zima. Keď sme odchádzali, prišli sa

s nami všetci rozlúčiť, že také zlaté deti a milé učiteľky ešte nemali. V múzeu som našiel zlato v kameni. Veľmi sa mi páčilo.

Samko Pitoňák, 3.ročník

Do školy v prírode na Krahuliach sme sa veľmi tešili. Zoznámili sme sa s animátorkou Cvrky. Po obede nás panie učiteľky rozdelili do izieb. Býval som s Paťom, Miškom, Brunom, Romanom, Braňom a Maťom. Boli sme si pozrieť rozhľadňu, večer bola Talentmáňa. Ja som spieval a tancoval s Miškom, Maťom Budajom a Maťom Mazúchom. Nakoniec sme všetci plakali, lebo sme vyhrali a zároveň nám bolo smutno, že sa to všetko končí. V piatok sme boli v Kremnici v múzeu a mohli sme si vyraziť mince. Bol to super zážitok.

Filip Ondrejka, 4.ročník
Zostavila Mária Janovčíková

Príďte „drelej“...

Poznám mnoho folklórnych festivalov na Slovensku, známych i menej známych. Všetky majú spoločné to, že ich vymysleli ľudia, ktorí milujú zvyky a tradície svojich predkov. Ponický má ešte niečo navyše. Je to náš festival, naša pýcha, pýcha všakovských ponických krojov a párt. Nápad s ponickou svadbou a krojovaným sprievodom nevidíte nikde na Slovensku. Pri pohľade na ľudí v pestrofarebných krojoch mi v kostole dochádzal dych, srdce podskakovalo radosťou a oči kričali šťastím aj dojatím. Tento pocit mi zotrúva nielen v prvý deň festivalu či na vystúpení malého drobzigu v nedeľu popoludní. Zázračné, priam rozprávkové chvíle sú vo mne dlho. Nič tie-

to zážitky nezmaže z môjho vnútra, jednoducho na to nie je žiadna sila.

Dramaturgia Zdola ponického mlyna z roka na rok dokazuje, že diváci majú na výber všetko možné, od krásnych piesní, tančov až po pásma. Večer venovaný našim jubilantom, Jankovi Močkovi, Jankovi Palovičovi, muzikantom Zacharovcov a muzike Juraja Pecníka poskytol uvitú sviatočnú kyticu domácich piesní. K nim sa pridali aj hostia a priatelia jubilantov, ktorí prispeli k úžasnej atmosfére. Všetci zabávali publikum.

Som si vedomý, že počas dvoch festivalových dní bolo stále čo obdivovať. No nechcem tentoraz hovoriť o programe, ale o iných postrechoch.

Hoci behám ovešaný všakovskou technikou z jedného miesta na druhé, potom zasa opačne, nemôžem si nevšimnúť, kto a kde sedí, kto prišiel, kto mi chýba, kto zasa nemal čas a je zaneprázdnený. Hoci v behu, ale vždy rád vidím každého z našej doliny, starších aj mladších, s deťmi, vnúčatami, priateľmi. Práve tieto okamihy v náhlivosti ukladám do svojho ponického archívu. Nesmierne ma teší, že vidím kamarátov, susedy, ľudí z obce aj okolia. Ale budem ešte radšej, keď príde našich domácich ľudí, Hutníkov a Lehoťanov ešte viac. Veru, mnohí mi na festivale chýbali. Tak verím, že o rok prídu všetci tí, ktorí zabúdajú na stretnutie rodákov, na stretnutie

s nami, čo máme radi Poniky. Hoci to mne neprináleží, ale pozývam všetkých, Poníčanov, Hutníkov, Lehoťanov, ale aj tých, čo poodchádzali z rodného kraja. Povieť vám, sú to vzácne chvíle vidieť niekoho, koho ste nevideli roky-rokúce...

Rodáci, príďte na festival o rok, urobíte radosť nielen mne, ale všetkým, ktorí sa podieľajú na organizovaní významného slovenského detského festivalu. Porobte všetko čo treba a pridte „drelej“ do areálu na Horedoliní. Verte, stretnete veľa priateľov a známych, s ktorými strávite niekoľko hodín. Určite neoľutujete.

Milan Kosec,
dokumentarista

Za poznaním minulosti

Členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov z Poník zorganizovali príjemnú poznávaciu akciu pre žiakov siedmeho až deviatego ročníka. Druhý júnový deň sme vďaka nim navštívili zaujímavé lokality na blízkom Pohroní. Výlet sa začal púťavou prehliadkou hradu v Slovenskej Ľupči. Pokračovali sme k Pamätníku SNP v Nemeckej, kde sme si vypočuli výklad o smutných vojnových udalostiach a prezreli sme si pamätnú izbu venovanú obetiam fašistických represálií na celom Slovensku. Osudy mnohých z nich nás chytili za srdce a ťažké bolo čo i len predstaviť si všetky tie hrôzy.

Popoludní pokračovala naša cesta po do Pohronského Bukovca, obce úzko späté s protifašistickým odbojom a tragickými následkami povstania. Práve tu sa generáli Ján Golan a Rudolf Viest dostali do zajatia. Osobné zážitky nám sprostredkoval pán Rybár, pôvodný obyvateľ tejto obce. Aj napriek vysokému veku nám veľmi pútavo vyrozprával

zážitky z vojnového obdobia a zaujal nás svojím charakterom. Zanechal v nás príjemný dojem zo stretnutia.

Pri Partizánskom pomníku v lokalite Matúšová sme opäť, ako na predošlých pietnych miestach, vzdali úctu obetiam druhej svetovej vojny. Zrekonštruované bunkre na konci doliny sme nenavštívili, ale aspoň máme dôvod vrátiť sa sem. Horúčavu tohto na zážitky bohatého dňa sme príjemne schladili zmrzlinou v Slovenskej Ľupči.

Veľká vďaka patrí pani Magnovej

a Diškovej a pánom Kucejovi, Diškovi, Minárikovi, Magnovi a Petláčovi za to, že nám zážitkovou formou priblížili priebeh vojny aj Povstania. Presvedčili sme sa o tom, že jedenkrát vidieť je lepšie ako sto razy počuť, že poznávanie v teréne nás obohatí omnoho viac ako pasívne počúvanie a vysedávanie v školských laviciach.

Exkurzia v nás zanechala silný dojem. Poznatky z nej budeme šíriť ďalej aj preto, aby ľudia viac také zlo nedopustili.

Michaela Kutelyová

Zo života seniorov

od Márie Kaľavskej

Návšteva Lieskovčanov

Starostovia obcí Poniky a Lieskovec zorganizovali stretnutie seniorov z oboch klubov. Lieskovčania sa najprv zastavili v Banskej Bystrici na výstave „Kvetena“ a potom prišli do klubových priestorov Ponikách.

Privítal ich starosta obce Ján Beňo. Urobil prierez históriou obce, vyzdvihol všetko, na čo môžu byť občania Poník právom hrdí. Spomenul, čo všetko sa urobilo a čo je ešte v pláne urobiť. Zástupcovia z Lieskovca sa pochválili svojimi aktivitami a pozvali nás na návštevu. Sú hrdí na svoj viac ako stočlenný klub seniorov. Pri družnej debате si pospomínali na mnohých, s ktorými sa v minulosti stretávali. Všetkým dobre padlo malé občerstvenie, ktoré pripravil Obecný úrad Poniky spolu s členkami Klubu seniorov Poníčan. V Ponickom dome obdivovali expozíciu s našimi krásnymi krojmi. Pochválili i pamätnú izbu Štefana Žáryho. Popoludní sme spoločne navštívili vzácnu pamiatku – kostol sv. Františka z Assisi. Brat Juraj nám porozprával o unikátnych freskách kostola, ktorý obdivujú aj zahraniční návštevníci.

Akcia oboch klubov sa vydarila a na príjemne prežitú chvíľu budeme radi spomínať. Rozlúčili sme sa s príslubom návštevy ich obce spojenej s podobným zájazdom seniorov nášho klubu.

Veselý deň s Huabu

Pod týmto názvom sa v Banskej Bystrici konalo podujatie, ktorého cieľom bola optimistická stimulácia ťažko chorých pacientov, i tých najmenších. Chceli sme potešiť malých i veľkých, priniesť radosť z pohybu, krásy hudby, divadla i prevapíť počas všedného dňa, a to s kamarátom, milým strašiacikom Huabu. Vystúpenia prebiehali na štyroch stanovištiach, kde sa kamarát detí Huabu predstavil s tridsiatimi mladými tanečnicami v peknom umeleckom programe. Na Námestí SNP, aj pred bývalým kinom Hviezda

i v Ústave sociálnych služieb Praemeň roztancovali takmer všetkých, no najmä potešili choré deti v Rooseveltovej nemocnici. Tam starosta Poník Ján Beňo odovzdal finančný dar, na ktorý prispeli občania obce i zamestnanci obecného úradu počas rôznych podujatí v obci. Jedným z nich bola aj tvorivá dielňa Čarovná vložka. Ďakujeme.

Realizáciu projektu podporil Banskobystrický samosprávny kraj a Hnutie Misijného domu.

Tatiana Jánošová,
koordinátorka projektu

Výherná krížovka

Pomôcky: MEOPTA, NIPAH, UAS,	MENO CHAČA- TURJANA	JEDNOTKA HMOT- NOSTI	VYVALO- VALA OČI	PRIRODZE- NÝ LOGA- RITMUS, SKR.		ÚMRTIE, EXITUS	BODAVÝ HMYZ Z AFRIKY	VÝUROBCA OPTIKY Z PŘEROVA	RUSKÉ MUŽSKÉ MENO	DOSTATOK ČASU, REZERVA		4 RÍMSKymi ČÍSLICAMI	ÁZIJSKÝ KOPYTNÍK	MENO NÓRSKÝCH KRÁLOV	MESIAC, BÁSNICKY
KORALOVÝ OSTROV					GRÉCKY OSTROV KONCOVKA ZDROBNENÍN						MODLA, IDEÁL VO VNÚTRI, LEKÁRSKY				
2.															
V NIJAKOM PRÍPADE				RUSKÝ SKLADATEL' TECHNICKÁ ATMOSFÉRA								VAZAL, LÉNNIK OPAK TLAKU			
VLASTNILA					INFEKČNÝ VÍRUS KRÉM, PO ANGLICKY						PŮSTNE ŤAŽNÉ ZVIERA VYTRVAJ V SEDE				
	ŠKAREDÁ OSOBA, OHAVA	ATHLETIC CLUB MALIAR, AJ MOPED				CYTIDÍN- TRIFOSFÁD ORGANICKÁ ZLÚČENINA				GRÉCKY BOH STÁD NASÝT PAROU				SKLENÁ NÁDOBA S HRDLKOM	DÁVAM DO OBALU
ŠTÁTNY MAJETOK			ŠTÍHLA PÁLMA MICHAL, MIŠKO						BÁJNY VTÁK ZASPÍ				FOOT BRIDGE STARŠÍ PILOT F1		
PRÁCE A MZDY				NAJVYŠŠIE KARTY MLKVY HEREC				ARZENID URÁNU, CHEMICKÝ VZOREC				AHA, L'ALA SAMEC KOZY			
ŽIVO, RUŠNO V HUDBE								SPECIÁLNY, PO ANGL. A PODOBNE, SKRATKA							
1.															
ATÓM, PO ČESKY					SPEVÁK V ŠTÝLE RAPU						PLÁPOL, PLAMEN				

Znenie tajničky pošlite do 30.8.2017 na e-mailovú adresu **poniky@poniky.sk** alebo ho môžete priniesť osobne na Obecný úrad Poniky. Tajničku aj meno výhercu uverejníme v ďalšom vydaní Ponického spravodajcu. Jedného lúštitel'a odmeníme peknou knihou.

Tajnička z čísla 1: Vieme, že v Ponikách je veľa krížovkárov, a tak **pozývame všetkých do klubu seniorov**. Hodnotnú knihu získava Zlatica Mešková, Na Vladárke 42, Poniky.

Author krížovky: Ján Čižmár

Oznamy

Obec Poniky v spolupráci s renomovaným autorom viacerých publikácií PhDr. Marcelom Pecníkom a kolektívom jeho spolupracovníkov pripravuje na vydanie novú publikáciu. Podobne, ako iné monografie obcí, aj tá naša bude obsahovať kapitoly o prírode, krajine, histórii, spoločenskom a športovom živote, ľudových tradíciách, hospodárstve, kultúre i náboženstve. Nebudú v nej chýbať ani spomienky pamätníkov. Pri spracovaní publikácie bude kolektív autorov vychádzať najmä z archívneho, knižničného a terénneho výskumu. Vo veľkej miere využije aj materiály obecného úradu. Ku kvalitnému a čo najpodrobnejšiemu spracovaniu je potrebná spolupráca vytvorených pracovných skupín,

ale aj aktivita občanov. Pomôžte nám pri vytváraní trvalého knižného obrazu o minulosti a súčasnosti obce, ktorá je miestom nášho života. Privítame dobové fotografie, dokumenty, predmety, aj písomne spracované informácie. Prosíme vás o ich doručenie na Obecný úrad do 30.7. tohto roku. Všetky materiály profesionálne a šetrne spracujú odborní pracovníci vydavateľstva spolu s pracovníkmi obecného úradu tak, aby dobre poslúžili pri zostavovaní knihy a aby sa vám nepoškodené vrátili. Vopred ďakujeme za spoluprácu.

Riaditeľka ZŠ s MŠ Štefana Žáryho Poniky oznamuje občanom, že 17.10.2017 sa končí funkčné

obdobie niektorým členom rady školy. Nové voľby budú v septembri v zmysle vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 291/2004 Z. z., ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, organizačnom a finančnom zabezpečení.

ZŠ s MŠ Š. Žáryho Poniky prijme do zamestnania učiteľa telesnej a športovej výchovy s nástupom od 2.9.2017. Žiadosť o prijatie do zamestnania, profesijný životopis, overené doklady o dosiahnutom vzdelaní, súhlas so spracovaním osobných údajov posielajte na adresu školy do 21.7.2017. Kontakt: 048/4193700, 0911490045, zspo-

niky@zsponiky.sk. Adresa: Družstevná 201, 976 33 Poniky.

...

Prihláste sa na 3. ročník a zmerajte si sily na 3-km trati s priemer- ným stúpaním 8,3%. Rekord trate drží víťaz prvých dvoch ročníkov Jozef Korýtko časom 10:14 min. Termín pretekov sme posunuli o týždeň na 9. septembra 2017.

Využite zvýhodnené štartovné 5,- eur pri prihlásení sa do 30.8.2017. Víťazi mužských a ženských kategórií získajú tradične kvalitný cyklistický dres a všetci si pochutnajú na dobrom guláši.

Chýbať nebude ani v tomto roku tombola so zaujímavými cenami
Prihlasovací formulár: preteky.poniky.sk